

Kaffekooperativ från Rwanda får Göteborgs Stads Internationella Miljöpris 2005

Marabakooperativet, Abahuzamugambi i Rwanda har tilldelats Göteborgs Stads Internationella Miljöpris 2005 för dess pionjärbete med att producera kaffe på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt. Genom att erövra en nisch på marknaden för rättvisemärkta "fairtradeprodukter" av hög kvalitet lyckas kooperativets medlemmar – utan mellanhänder – tillgodogöra sig högre priser för sitt kaffe. Detta har bidragit till en snabb ekonomisk och social utveckling i Marabadistriktet, tidigare ett av de fattigaste områdena i Rwanda.

Framgången för kaffekooperativet har fått till följd att modellen/metoden sprider sig ... 14 nya kooperativ har bildats och fler är på gång! Den används också för andra typer av exportgrödor.

Priset kommer att delas ut den 24 november vid en ceremoni på Världskulturmuseet i Göteborg.

Göteborgs Stads Internationella Miljöpris delas i år ut för sjätte gången och prissumman är på sammanlagt 1 miljon kronor. Miljöpriset instiftades av Göteborgs Stad tillsammans med ett flertal intresserade företag år 1999. Syftet är "att stimulera till en fortsatt positiv utveckling och uppmärksamma genomförda och strategiskt intressanta miljöprojekt, nationellt och internationellt".

Priset delas ut i samverkan mellan Göteborgs Stad, Carl Bennet AB, Elanders AB, Götaverken Miljö, Handelsbanken, Nordea, Scanrec AB, Schenker AB, Andra AP-fonden, PEAB, SKF och Stena Metall AB.

Juryns motivering i sin helhet:

Göteborgs Stads Internationella Miljöpris 2005, 1 miljon kronor, går till Marabakooperativet (Abahuzamugambi) i Rwanda, för dess pionjärbete med att producera kaffe på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt. Genom att erövra en nisch på marknaden för rättvisemärkta "fairtradeprodukter" av hög kvalitet lyckades kooperativets medlemmar – utan mellanhänder - tillgodogöra sig högre priser för sitt kaffe. Detta har bidragit till en snabb ekonomisk och social utveckling i Marabadistriktet, tidigare ett av de fattigaste områdena i Rwanda.

Projektet är ett lysande exempel på att det, även efter ett förödande folkmord, är möjligt att få igång en hållbar och framgångsrik lokal utveckling. Genom systematisk satsning på utbildning av och samarbete mellan krigsänkor och med andra samhällsmedborgare, har man påskyndat arbetet med demokrati och försoning, både lokalt och nationellt. Mer än 50 procent av kooperativets medlemmar är kvinnor, och projektet har påtagligt stärkt deras sociala och ekonomiska ställning i samhället.

Marabaprojektet tillkom på initiativ av Rwandas Nationella Universitet, lokalregeringen i Marabadistriktet, Marabakooperativet samt internationella organisationer. Syftet var att främja lokal utveckling i en situation med tilltagande ekonomisk, social och politisk kris i Afrika. Med starka sociala ambitioner, och program för ekologisk odling, har projektet bidragit till en förändringsprocess i linje med de utfästelser om fattigdomsbekämpning som gjordes på FN:s världstoppmöte om Hållbar utveckling i Johannesburg 2002. Det

lyckosamma Marabakooperativet har redan stått modell för femton nya kaffekooperativ över hela Rwanda. Andra kooperativ med samma modell startas nu för att producera såväl kaffe som icke-traditionella exportgrödor som chili, peppar, frukt och blommor.

Marabamodellen ökar också medvetenheten i Sverige, både om hållbar utveckling i allmänhet och om Afrikas stora inneboende möjligheter. Det visar att vi som konsumenter kan göra val som direkt bidrar till en mer rättvis och hållbar utveckling i vårt dagliga liv – och att sådana val kan få stor effekt på de fattigaste av de fattiga, liksom för miljön.

Juryns medlemmar: Sjumannajuryn leds av Stefan Edman, biolog och författare och består i övrigt av Russel Johnson, fd miljöchef IKEA, Lars Hallén, Life Academy, Lotta Göthe, Ecoplan, Johan Trouvé, Schenker AB, Yvonne Wallin, Pejling Marketing AB samt Elin Eriksson, IVL

Tidigare pristagare:

2004 Joan Bavaria, USA och Tessa Tennant, Storbritannien

För sitt arbete inom ”hållbara investeringar”, där de genom sina investmentbolag och fonder har inspirerat företag till ekonomiskt ansvarstagande och att ta sociala och miljömässiga hänsyn.

2003 Hans Ek, Sverige och Wolfgang Feist, Tyskland

För tekniken att bygga varma bostäder utan inbyggt värmesystem. Istället används människor och sol för att alstra värme, vilket leder till minskad förbrukning av fossila bränslen och därigenom minskade koldioxidutsläpp.

2002 Gro Harlem Brundtland, Norge

För sitt visionära och innovativa miljöarbete för en hållbar utveckling.

2001 FSC (Forest Stewardship Council) och KRAV (Kontrollföreningen för ekologisk odling),

För sitt arbete med miljöcertifiering och miljömärkning inom skogs- respektive livsmedelsområdet.

2000 Geoffrey Ballard, Kanada

För sitt bidrag till utvecklingen av bränslecellen och dess tillämpningar.

För ytterligare information kontakta Lennart Wassenius, projektledare, tel 0707-628016 eller Jonas Ewald, Centrum för Afrika Studier vid Göteborgs Universitet, 0708-518562.